

# Skole og uddannelse i pressen

15.6.83 til 30.4.84

## Årsoversigt ved Ellen Nørgaard

Oversigten bygger i år ligesom i tidligere årbøger på pressens behandling af folkeskolens, ungdomsuddannelsens, voksenundervisningens og seminariernes forhold. Dette stof er i de senere år blevet stadig mere omfattende og et bare nogenlunde dækkende referat af pressens behandling kan ikke gives inden for årbogens rammer. En sortering af stoffet har derfor måttet foretages. Og i det følgende refereres eksempler på de mest centrale temaer i de hændelsesforløb og i den debat, der er foregået vedr. de ovennævnte uddannelsesområder. – Undervisningsministeren er i det følgende forkortet til UM.

### Folkeskolen

Det problem, der diskuteres både i hovedstadspressen og i provinsaviserne, er, hvorledes folkeskolen skal organiseres med det faldende børnetal og besparelserne. Aktuelt oplyser 22.6., at i følge undersøgelser fra Amternes og Kommunernes forskningsinstitut vil 7000 klasselokaler stå tomme om 12 år, vi må derfor vælge mellem dyrere skolebørn eller færre skoler. I en række kommuner diskuteres skolestrukturen, og dermed menes i nogle tilfælde skolernes antal, i nogle skoledistriktgrænserne og i nogle besparelserne eller samlæsning af klasser. Det oplyses fx, at skolestrukturen diskuteres i Ringkøbing, Vestkysten 29.6., i Lemvig, Ringkøbing Amts Dagblad 1.11., og i Ribe, Vestkysten 17.1. Sammen med skolestrukturen drøftes sektorplaner for de kommende års udbygning af folkeskolen og ungdomsskolen, fx i Ikast, Midtjyllands Avis 10.12.

Denne skolestrukturdebat handler derfor

også om skolenedlæggelser. I Thisted bliver to skoler alligevel ikke nedlagt efter beboerafstemning, Thisted Dagblad 15.6., en skole skal nedlægges i Tårnby, Kastrup-Tårnby Posten 28.6., – efter afstemning blandt beboerne skal den alligevel bevares, og der er stor glæde hos børnene, Politiken 2.11. En skole skal lukkes i Randers, Amts Avisen 18.10. og 30.11. I Odense er 3 skoler truet, fordi børnetallet falder med 5000, fx Jyllandsposten 22.1. og Fyns Stiftstidende 21.3. Baunegaardsskolen i Lyngby-Taarbæk skal efter megen presseomtale og beboerafstemning nedlægges, fx Politiken 20.3. Og i Aalborg hævder Aalborg Stiftstidende 7.3., at 17 skoler er truet. I nogle kommuner fastholdes skolernes antal, fx i Herlev, Berlingske Tidende 8.11., og i Langå, Midtjyllands Avis 23.12. Desuden søges de bevaret i Løgstør og i Herning, og derfor indføres ikke-fagdelt undervisning i Løgstør, og flere år gange skal undervises sammen i Herning, Løgstør Avis 21.10. og 17.3. og Herning Folkeblad 12.10.

Også i år er der eksempler på, at skolenedlæggelser fører til, at forældre opretter private skoler. Derved kan børnene stadig blive undervist i lokalmiljøet. En privatskole planlægges etableret i Åsted, alle beboere er interesserede, fx Skive Folkeblad 23.7. Forholdet mellem fri-skolen og kommuneskolen i Sæby i Vest-Sjælland diskuteres stadig, der hævdes at være 2-3 børn i kommuneskolen og 100 tilmeldt fri-skolen, og friskolen ønsker at leje kommuneskolens lokaler, hvad kommunalbestyrelsens medlemmer er uenige om, fx Kalundborg Folkeblad og Sjællands Tidende 6.7. samt Ber-

lingske Tidende 8.7. Og forældrene i Bølling fastholder, at deres børn også i skoleåret 83-84 skal undervises i Bølling og ikke køres til Fæster, Ringkøbing Amts Dagblad 16.6.

I følge Kristeligt Dagblad påpeger Landsforeningen af Landsbysamfund igen, at nærbutikker og skoler er af vital betydning for landsbysamfundet. Men kommunerne har ikke økonomisk kapacitet til at bevare dem med de nuværende bloktilskud. Og i Holbæk Amts Venstreblad hævdes, at skolen er lokalsamfundets midtpunkt, 4.11.

I København bliver spørgsmålet om besparelser og skolenedlæggelser særligt tilspidset. I henhold til Politiken 26.8. ønsker de konservative at reducere timetallet, afskaffe skolebespisningen og nedlægge skoler. Fælleslærerrådet protesterer. Desuden sender lærerne brev til hjemmene, og eleverne sendes hjem under budgetforhandlingerne, hvilket kritiseres af skoledirektionen, der hævder, at eleverne anvendes politisk, Land og Folk 29.8. Planerne om skolenedlæggelser fastholdes af borgmester Bent Nebelong. Fælleslærerrådet protesterer mod den anvendte beslutningsprocedure, der hævdes at være i strid med styrelsesloven, fx Politiken 10.10. og 22.11. – Land og Folk oplyser 24.12., at 20 af Københavns 70 skoler skal nedlægges i løbet af de næste 10 år, hvorved elever bliver stuvet endnu mere sammen end i dag. Og i april besætter eleverne de skoler, der er besluttet nedlagt, se s. 74.

En ændring af folkeskoleloven diskuteres i mange sammenhænge. Helle Degn udtaler til Aktuelt 26.6., at UM nu går ind i jagten på folkeskolen, han afholder et møde derom i Sorø.

Grundskolerådet har inden sin nedlæggelse udarbejdet forskellige modeller, der skulle bruges til forsøg med de ændringer af begynderundervisningen, UM tidligere overvejede; eleverne fra 1.-3. klasse kan gå sammen og undervises i grupper eller deles i årgangsdelte klasser. Disse modeller udsendes af ministeriet.

I august erklærer UM, at han vil afskaffe læseferien, den er tidsspilde, han ønsker også at indføre udvidet prøve efter 9. klasse, hvilket socialdemokraterne er imod, fx Politiken 7.8. og Information 9. og 10.8. Socialdemokratiet vil i følge Politiken 24.11. tværtimod fjerne folkeskolens afgangsprøver. Cirkulære, i følge hvilket antallet af skoledage fastsættes således, at læseferier bortfalder, og prøveformen forenkles, udsendes 9.2.

I Information hævdes 15.12., at regeringen ønsker at skærpe skolens niveaudeling, medens samlæste klasser klarer sig bedst. Land og Folk hævder, at UM vil fremsætte lovforslag, der vil gøre det lettere at nedlægge små skoler, indføre datalære som valgfag, og forslag til skolefritidsordninger. Avisen mener ikke, der vil være flertal i folketinget for forslagene. Forslagene kommenteres i en række aviser. Og DLF mener i følge Jyske Tidende Kolding Avis 5.4., at UM er ved at gennemføre en panikordning af folkeskolen, – han har ikke et forsvarligt grundlag for sin beslutning. Forslagene om skolepasningsordninger og ændring af folkeskoleloven vedtages 29.5.84.

Og så kritiseres folkeskolen, Poul Skov fra Danmarks Pædagogiske Institut har foretaget en undersøgelse, der viser, at mange børn føler sig utrygge i skolen; der er heller ikke tid til samvær, Politiken 3.6., Berlingske Tidende 13.3. og Flensburg Avis 14.3. I Aktuelt hævdes 8.8., at skolen kun tager hensyn til de svage. I følge Land og Folk 4.11. lægger DLF op til debat om folkeskolen, den skal gøres bedre. Og Mette Madsen, medlem af folketinget for Venstre, erklærer, at folkeskolen skal på ret køl igen. Det vil den komme med Venstres skolepolitik – skolenævne skal styrkes, prøverne skal niveaudeles, og små skoler skal bevares. Mette Madsens indlæg trykkes i en lang række provinsaviser, fx Fyns Stiftstidende 9.3. og Holstebro Dagblad 13.3.

#### **Elever – børn**

Det faldende børnetal omtales i mange sam-

menhænge. I følge Berlingske Tidende er fødestallet halveret i de senere år. Den årgang, der gik ud af 9. klasse i foråret 83 var på 100.000, og de der går ud i 1988 vil være på 50.000. I følge Morsø Folkeblad er 63.000 begyndt i skole i 83. Berlingske Tidende offentliggør den 4.11. en prognose, der viser, at det samlede børnetal i skolen i 1994 vil være på 540.000. Det faldende elevtal og de deraf følgende skolelukninger diskuteres i en række kommuner, fx i Holbæk, Holbæk Amts Vestreblad 22.6., i Fredericia 28.12., Fredericia Dagblad. Der er færre børn i Vest-Sjælland, Kalundborg Folkeblad 18.2., i Esbjerg falder det med 25 %, Vestkysten 11.2., og i Århus vil der kunne lukkes en skole hvert år i de næste 10 år, Århus Stiftstidende 13.4.

Planerne om tidligere skolestart drøftes stadig. Et udvalg er nedsat der vil undersøge følgerne af en tidligere skolestart, fx Information 22.7. og Politiken 26.7. I følge Land og Folk 5.8. er planen, at eleverne skal sorteres efter 3. klasse ved en modenhedstest. Jyllandsposten mener 5.10., at UM vil genfremsætte sit forslag om tidligere skolestart. Forslaget er imidlertid ikke med i det forslag, der er omtalt ovenfor. Børns opvækstvilkår drøftes i mange sammenhænge. Indførelse af skolepasningsordninger drøftes fx i Odense, Fyns Stiftstidende 15.6., i Slagesle, Sjællands Tidende Slagesle 28.9., og i Gentofte, hvor den skal finansieres privat af Gentofte Børnevenner, Land og Folk 17.2. Helle Degn karakteriserer det forslag til skolepasningsordninger, UM fremsætter, som en »burhøns-ordning«; Helle Degns bemærkning citeres i en række aviser, fx Jyllandsposten 14.3.

Børns kostvaner er dårlige og skal kortlægges i København og Ringkøbing, fx Politiken 18.11. Mange børn er fejlerenære, skoletrætte og vantrives, i følge Politiken og Berlingske Tidende 7.3. og 14.3. I mange aviser erklæres, at der er brug for skolelærerne, mange skolenævne klager over, at ordningen ikke fungerer, fx i Dagbladet Ringsted 8.11., i Næstved Ti-

dende 17.11. og i Midtjyllands Avis 29.1. I Kristeligt Dagblad oplyses 16.3., at skolelægekonsflikten nærmer sig sin løsning.

Børns og unges stofmisbrug og kriminalitet drøftes i mange sammenhænge. 5000 unges drikke- og narkovaner skal undersøges i Randers, Amtsavisen 24.6.; Berlingske Tidende oplyser 1.9., at en undersøgelse foretaget i Gladsaxe viser, at hver 5. elev i en 8. klasse har begået en forbrydelse. Det generalpreventive råd mener i følge Jyllandsposten 29.10., at hærverk på skolerne ville ophøre, hvis børnene fik mere ansvar; og forsøg iværksættes. Rådet hævder også, at spilleautomater o.l. fører til kriminalitet, Politiken 11.2. Samme avis oplyser 3.2., at der sidder mange 15-årige i fængsel, fordi der ikke findes egnede institutioner. Og i Vojens iværksættes forebyggende arbejde mod narkotikamisbrug i 4. og 5. klasse, Vestkysten 9.3.

Skolepsykolog J. A. Hasle udtaler i følge Jyllandsposten, at det snarere er lærerne end børnene, der har brug for psykologisk bistand, – det er nemlig lærerne, der har problemer. Udtalelsen vækker røre i lærerkredse.

I Demokraten Week-end er et fyldigt indlæg for heldagsskolen den 6.4. Det hævdes, at denne har børnene brug for, fordi de har behov for helhed og mening i deres tilværelse. Med denne begrundelse indføres 90 min. skoletimer ved en skole i Nykøbing F., Folketidende 7.4.

Indvandrerbørnene omtales nogle – men langt fra så mange gange – som i de foregående år. Det fastslås i Politiken 21.6. og Berlingske Tidende 7.9., at indvandrerbørnene ikke har de samme vilkår som danske børn, fordi de ikke undervises på deres eget sprog. Dagbladet Roskilde oplyser 5.8., at indvandrerbørnene ved Strandgårdsskolen i Ishøj er blevet forflyttet til andre skoler i løbet af sommerferien. Kommunalbestyrelsen er indforstået hermed, men begrundelsen for at flytte disse børn er uafklaret. Og i Land og Folk 10.3. og i Information 9.3. hævdes, at den tyrkiske ambassade blander sig i ansættelsen af tyrkiske moders-

mållærere og i deres undervisning. Land og Folk oplyser 13.3., at ministeriet vil udsende en rammeplan for modersmålsundervisningen.

LOE, Landsorganisationen af skoleelever er ret aktiv i dette skoleår. Deres formand erklærer i følge Berlingske Tidende 16.10. og Politiken 17.10., at unge må drikke øl fra de er 16, men de må ikke have indflydelse på deres skole. 450 elever fra hele landet drøfter situationen og erklærer, at de gerne vil lære mere. Organisationens ønsker øget indflydelse, fx Jyllandsposten 27.2. og Skive Folkeblad 25.2., og de mener også i år, at eleverne lærer for lidt.

I marts protesterer LOE mod UMs forslag om, at det skal blive lettere at nedlægge skoler. Og den 4.4. demonstrerer elever både fra folke- og gymnasieskolen både mod skolenedlæggelserne og mod besparelserne på folkeskole- og gymnasieområdet. Oplysningerne om demonstrationens omfang er modstridende. I følge Jyllandsposten 5.4. hævder politiet, at mellem 8000-10.000 demonstrerede i København, medens eleverne mener, at mellem 20.000-25.000 demonstrerede. Aviserne er dog enige om, at elever demonstrerede i 22 byer.

I København besætter desuden eleverne Øresundsvejens skole, fordi det er besluttet, at den skal nedlægges. Besættelsen varer i flere dage, fx Politiken 10.4. Denne skoles nedlæggelse er, med et knebent flertal, besluttet i Skoledirektionen, og det hævdes bl.a. i Land og Folk 12.4., at borgmester Bent Nebelong må have bind for øjnene, når han vil nedlægge en skole i et område, hvor der skal iværksættes boligbyggeri. Alle de fire skoler, der er foreslået nedlagt, besættes 26.4., og besættelserne får fyldig avisomtale.

#### Fagene

Den undervisning, der får størst omtale i pressen i skoleåret 83/84, er undervisningen i EDB (datalære) eller informatik. Mange skolelæesener ønsker at indkøbe EDB-udstyr til skolerne, fx Ribe Amt, Vestkysten 18.6., Hasle kommune vil bruge 90.000, Bornholms Tiden-

de 15.6., der er forsøg med EDB i Græsted, Vestkysten 26.11., EDB-skærme etableres i skolerne i Kalundborg, Holbæk Amts Venstreblad 13.12., i Ålborg skal datalære indføres fra 3.-4. klasse, Aalborg Stiftstidende 30.1.

Danfoss har i anledning af sit 50 års jubilæum skænket 18 mill. kr. til et datacenter i Sønderborg, Holstebro Dagblad 18.6. og Politiken 8.11. Og Jyllandsposten oplyser 24.6., at Fona er gået ind i mikrodatabankområdet bl.a. som forhandler af IBMs persondatamat, og ønsker at etablere et samarbejde med folkeskoleklasser.

Desuden debatteres denne undervisning. I følge Berlingske Tidende 4.11. vil DLF føre en »højere« profil på området; der afholdes konference for Nakskovs lærere, Folketidende 7.12.; mediekommissionens formand H. P. Clausen udtaler i følge Vejle Amts Folkeblad 24.1., at uddannelse er det eneste, der kan hindre frygten for den ny informationsteknologi. Den kræver en oprustning af uddannelsessystemet. Og flere aviser har positiv omtale af EDB-undervisning og datalære, fx Århus Stiftstidende 19.1., Midtjyllands Avis 20.2., og det hævdes i Jyllandsposten 8.4., at erfaringerne fra Randers viser, at de elever, der er dårlige til at regne, kommer med.

I september nedsættes et udvalg, der skal udarbejde læseplaner for datalære som valgfag. Og dette fag skal indføres fra efteråret 84. Formand for datalærereforeningen Erling Schmidt, Aalborg er udvalgets formand, fx Amstavisen 29.9. og Aalborg Stiftstidende 29.2. Helle Degn udtaler som Ligestillingsrådets formand, at hun mener, at datalære bør være obligatorisk, så pigerne også kommer med, Politiken 6.12. Samme synspunkt hævdes i Berlingske Tidende 23.2. og af Dansk Arbejdsgiverforening i Politiken 21.4., - kvindernes valg af uddannelse afskærer dem fra fremtidige jobs.

Historie diskuteres også i år. Medlem af EF-parlamentet Jørgen Bøgh udtaler til Jyllandsposten 7.7., at der er nedsat en skolebogs-

kommission, der skal fjerne »nationale fordomme fra medlemslandenes lærebøger, således at en »europæisk dimension« kan indføres. I Aalborg Stiftstidende påpeger forfatterne bag Pædagogisk Manifest 29.9., at historie er fortælling. Den ny læseplan for faget offentliggøres i marts. Den bliver positivt modtaget i Berlingske Tidende 7.3., den karakteriseres som »ingen spændetrøje« i Vestkysten 8.3., og den plads arbejdet har fået diskuteres i Aktuelt 14.3. Historielærereforeningen forholder sig imidlertid mere kritisk til planen i følge Jyllandsposten 16.4. Foreningen anbefaler sine medlemmer at beholde planen fra 1981.

Danskfaget diskuteres også, der skal i følge Politiken 22.9. være mere alvor i timerne. Dansk og matematik skal styrkes i mange kommuner, fx i Horsens, Horsens Folkeblad 24.2., i Nørre Snede, Vejle Amts Folkeblad samme dag og dansk i Sallingsund, Skive Folkeblad 8.3. Udvalget, der både har udarbejdet nyt formål og ny læseplan for faget, offentliggør dette i februar. Kommentarerne er mange og modtagelsen positiv, fx hævdes i Frederiksborg Amts Avis 19.2., at eleverne skal lære at udtrykke sig. Og i Berlingske Tidende 11.3. hævdes, at udvalget har et musisk søgende rummeligt ideal. Medens Aktuelt den 13.3. bemærker, at kritisk sans er udeladt i planen.

Undervisningsplanen om samtidsorientering skal revideres. UM nedsætter et udvalg, der har Mette Kofoed Bjørnsen, DLH, som formand, Information 15.10. og 3.1. LO er meget utilfreds med, at organisationen ikke er repræsenteret i dette udvalg. Det var de heller ikke i de øvrige udvalg, UM har nedsat i de senere år. Og UMs svar er, at LO ikke kommer med. DA er i øvrigt heller i repræsenteret, Information 19.3. og Aktuelt 21.3.

Debatten om fredsundervisning har været heftigere i skoleåret 83/84 end tidligere. Diverse undervisningsmateriale fik ret negative anmeldelser i løbet af sommeren 83, fx Berlingske Tidende 31.7., Politiken 10.8. og Land og Folk 25.8. UM opfordrede derefter foræl-

dre, lærere og amtscentraler til at være kritiske over for sådant materiale, fx Berlingske Tidende 1.8. En amtscentral-leder og Skole og Samfunds formand påpeger imidlertid, at det er skolenævnene, der har til opgave at føre tilsyn med undervisningsmidlerne. Fredsundervisning kritiseres i Jyllandsposten fx 7.8. Og i Berlingske Tidende kritiserer 26.8. CDs landsformand Peter Duetoft DRs undervisningshæfte til serien »Slip freden løs«, og påpeger, at UM er ansvarlig for, hvad DRs undervisningsafdeling udsender. UM svarer, at han ønsker at komme af med det ansvar, fx Jyllandsposten 27.8. I følge BT 22.11. og andre aviser har DLF opfordret sine medlemmer til at bruge 5 min. til at diskutere fred og nedrustning med eleverne. UM har imidlertid opfordret eleverne til at oplyse, om der er foregået noget kritisabelt, og avisen finder, at UM har opfordret eleverne til at »stikke« lærerne. Og Århus Stiftstidende oplyser 15.3., at et udvalg af repræsentanter fra undervisningsministeriet og DR skal undersøge forbrugernes indflydelse om undervisningsprogrammerne.

Og så arrangerer undervisningsministeriet og miljøministeriet en konference om skolens miljøundervisning. Der er enighed om at miljølære bør indføres, fordi miljøproblemerne nu er synlige, fx Politiken 8.3. og Vestkysten 10.3.

### Specialundervisning

Specialundervisningens omfang er stadig stigende. Politiken oplyser 6.9., at DLFs opfattelse er, at svælg mellem gode og dårlige elever i skolen desuden er blevet større. UM mener, at specialundervisningen i folkeskolen må kulegraves. Ledende skolepsykolog i Næstved udtaler, at specialundervisningens forhold er ulykkelige, Næstved Tidende 7.12. Formanden for Silkeborg lærerforening udtaler til Midtjyllands Avis 31.1., at antallet af børn, der læser dårligt, er stadig stigende. Hver 5. lærerløn i Sundved går til specialundervisning, Sjællands Tidende Slagelse 17.12. Og Poli-

ken kan 25.2. oplyse, at specialundervisningen er steget med 75 % i de sidste 10 år.

Samtidig beskæres både den almindelige og den vidtgående specialundervisning i kommuner og amter. Specialundervisningen skal fx beskæres i Brønderslev, Aalborg Stiftstidende 23.2. og i Rønne 13.3., det diskuteres, om læseklivnikken skal bevares i Poulsker, Bornholms Tidende 9.3. og 13.3., og der lægges loft over denne undervisning i Præstø, Næstved Tidende 15.3. Fyns Stiftstidende oplyser 18.9., at en observationsskole i Københavns amt skal nedlægges og i følge Information 13.10. protesterer forældrene. Desuden er der planer om at nedlægge Sigrid Undset Skolen i Vestsjællands amt, Kalundborg Folkeblad 7.11., – forældrene føler sig magtesløse –, en centerskole i Aabenraa, Vestkysten 10.12. og tre centerskoler i Århus amt, Århus Stiftstidende 29.3. Og i Frederiksborg Amts Avis hævdes 29.1., at de børn, der indstilles til vidtgående specialundervisning, er kastebolde i systemet. Behandlingen af sagerne trækkes i langdrag, fordi amt og kommuner ikke kan blive enige om, hvem der skal betale.

Undervisningen af skoletrætte, A-klasse eller heldagsundervisning for folkeskolens ældste elever, omtales i mange sammenhænge. UM erklærer til Berlingske Tidende 17.6., at han vil skoletrætheden til livs, og den 3.9. erklærer han i følge Land og Folk, at de skoletrætte skal ud af skolen. Skoletræthedens årsager skal undersøges i Hvidovre, Politiken 27.11.

Der oprettes en læse- og praktikklasse for 8., 9. og 10. klasse i Juelsminde, Horsens Folkeblad 31.10., en alternativ-klasse skal oprettes i Munkebo, Fyns Stiftstidende 9.11., en A-klasse i Sydthy, Thisted Dagblad 29.2., og det diskuteres heftigt i Kolding, om ungdomsskolens heltidsundervisning skal ophøre eller bevares, fx Kolding Folkeblad 1.2.

Spørgsmålet om integration af handicappede diskuteres også i dette skoleår, de handicappede skal fortsat integreres i Esbjerg, Vestky-

sten 10.8., elever med vidtgående specialundervisning skal integreres i normalklasser i Ry, Midtjyllands Avis 4.2., og i Skjern diskuteres, hvorvidt eleverne fra »den grønne« Skjernå skolen, der er en skole under amtet, skal integreres i normalklasser, Vestkysten 7.3.

#### **Forældre – skolenævn**

Både forældregrupper og skolenævn er aktive i den debat, der foregår om skolestruktur og besparelser, se s. 72. Ved Bredagerskolen i Vejle har forældrene fx protesteret mod kommunalbestyrelsens beslutning om at sammenlægge klasser. Undervisningsministeriet hævder, at denne protest ikke påvirker beslutningen. Og forældrene overvejer derfor at gå til ombudsmanden med sagen, Vejle Amts Folkeblad 1.8. og 23.8. I Thyholm ønsker forældrene, at de elever, der kommer fra Lyngs, skal gå i samme klasse, kommunalbestyrelsen vil dele eleverne i forskellige klasser, og i denne sag støtter ministeriet forældrene. Forældrene underviser selv deres børn i september, fx Holstebro Dagblad 5.8. og 29.8. og Thisted Dagblad 29.9.

Skolenævnene ved mange skoler diskuterer, hvorledes skolestrukturen kan bevares med det faldende børnetal, fx i Tørring, Horsens Folkeblad 30.11., i Rødekro 28.1., og skolestrukturen diskuteres af skolenævn og skolekommission, fx i Allinge-Gudhjem, Bornholmeren 7.2. og i Aalborg Stiftstidende 24.3.

Og så protesterer flere skolenævn mod nedskæringer på skoleområdet, fx protesteres der imod, at budgetterne barberes ved to skoler i Vendsyssel, Vendsyssel Tidende 9.10. og i Tønder, Vestkysten 9.12.

Flere skolenævn ønsker at påvirke deres skoles fagkreds, skolenævnene i Farstrup og Hadsund ønsker datalære indført, Aalborg Stiftstidende 23. og 28.2.

Formanden for Skole og Samfund, A. Tangsig Christensen siger i følge Frederiksborg Amts Avis 1.4., at forældrene må uddanne sig, så de kan bidrage til, at skolen fungerer, de har



ansvaret, i følge Kalundborg Folkeblad 6.4., at vi skal have en skole, der er præget af liv og varme, fantasi og oplevelse. I følge Jyske Tidende Kolding Avis 17.4. mener han også, at skoleloven er forældet. Der er aldrig blevet bevilget de midler, der skulle til for at realisere den. Nu bør andre undervisningsprincipper lægges til grund for en ny lov.

Og så opfordrer UM kommunerne til at overlade det reelle ansvar for budgetterne til skolenævnene, fx Kristeligt Dagblad 12.11.

#### Private skoler

De private grundskoler synes at have meget god presse, de får store beskrivende og ret positive reportager i mange af landets aviser, fx i Horsens Folkeblad 18.6., Herning Folkeblad 13.8., fra Markholt Olesens Realskole i Fredericia, Fredericia Dagblad 1.10., fra en Rudolf Steiner skole i Vendsyssel Tidende 16.10. og i Berlingske Tidende 22.12.

Tilgangen til de private skoler karakteriseres som stadig stigende, i Berlingske Tidende hævdes 26.6., at flere og flere er utilfredse med folkeskolen, der er ventelister til de private skoler i Esbjerg, Vestkysten 11.8., i Aktuelt oplyses 26.9., at der går 64.000 elever i private skoler, og dette er 9 % af alle børn. Politiken erklærer 28.10. med store typer, at der er en masseflugt fra folkeskolen, fordi forældrene ønsker ro og disciplin, Henrik Sidenius udtaler til samme avis, at det er et fare-signal, at privatskolernes elevtal er stigende, 7.11; der er stor tilgang til privatskolerne i Søby og Århus, Vendsyssel Tidende 24.11., og Århus Stiftstidende samme dag. Og Berlingske Tidende oplyser, at hvert fjerde barn på Frederiksberg går i privat skole.

Privatskolernes økonomi og spørgsmålet om de er billigere end den offentlige skole diskuteres også dette skoleår. Davidskolen på Bornholm har en revisor, der hævder, at de private skoler har lavere løntimetal end de offentlige, BT 18.6.; de kommunale tilskud til private skoler diskuteres i fx Vejle og Nakskov, Vejle

Amts Folkeskoleblad og Ny Dag 7.11., og formanden for de frie grundskolers lærerforening, Bjarne Jönsson hævder i Politiken 17.3., at der er et mindreforbrug pr. elev på 2000 kr. i de private skoler.

Der planlægges nye privatskoler, Tvind laver en friskole ved Juelsminde, Vejle Amts Folkeblad 2.6., en muhamedansk friskole ønskes oprettet i Kokkedal, men kommunen sætter sig imod, Frederiksborg Amts Avis 10.11., i Sakskøbing og Åsted overvejes privatskoler, hvis den kommunale skole nedlægges, Folketidende 13.3. og Skive Folkeblad 29.3. og 10.4.; en privatskole planlægges i Lejre, Roskilde Tidende 21.6., en privat realskole i Hjørring, Vendsyssel Tidende 27.10., og Nordsjællands Private Grundskole skal flytte ind i Cirkelhuset efter sommerferien i 84, Frederiksborg Amts Avis 2.4.

Og så er der uro om enkelte privatskoler, lægen lukker en Rudolf Steinerskole i Hillerød, fordi lokalerne er for små, Frederiksborg Amts Avis 24.11. Det hævdes fra flere sider, at der foregår legemlig afstraffelse ved Husoddeskolen ved Horsens. Dette er en kostskole, der har belastede elever, henvist fra forskellige kommuner. Forstanderen har fået en næse fra socialstyrelsen, og der indgives politianmeldelse. Forældrene finder imidlertid, at »lussingerne har været velplacerede«, fx Politiken 16.12. og Horsens Folkeblad 19.12. Skolelederen finder i følge Ekstrabladet 21.3., at vold er nødvendigt, og Information karakteriserer den 23.1. skolen som en privat geschæft i millionklassen, – med tilfældigt tilsyn.

Og så hævdes der i Politiken 15.3., at der har fundet korporlig afstraffelse sted på Rungsted Private Realskole. Krav rejses om generalforsamling, men denne skal i følge Berlingske Tidende 20.3. ikke afholdes.

#### Lærerne

Lærerafskedigelser frygtes også i år i mange kommuner, Jyske Tidende Haderslev oplyser 24. og 29.6. fx, at der vil blive 5 lærere færre

i Haderslev, – de vil søge at etablere alternativ beskæftigelse. Fyns Stiftstidende oplyser 30.4., at der er lærerjobs i fare i Munkebo; lærerne i Rødovre holder møde om afskedigelser, Land og Folk 27.8.; Fredericia Dagblad oplyser 6.10., at der vil være betydelig lærerledighed helt frem til år 2000; Kristeligt Dagblad hævder samme dag, at der vil være 1400 ledige lærere i år 1990, Aalborg Stiftstidende oplyser 6.12., at der er 741 ledige lærere i Himmerland; Fyns Stiftstidende oplyser 6.4., at anciennitetsprincippet vil blive fraveget ved lærerafskedigelser i Odense, og i følge Jyllandsposten 28.4. er der 1850 færre lærere ansat.

DLFs forhold får stor presse i dette skoleår. Først og fremmest formandsskiftet. Jørgen Jensen erklærer i maj 83, at han vil gå som formand til november. Fx Jyllandsposten oplyser 5.6., at der er to kandidater til formandsposten, DLFs næstformand Holden Schmidt og formanden for lærerne i Århus og Århus amt Martin Rømer, den sidste hævdes at ligge til venstre for den første. Efterhånden som kongressen, hvor valget skal finde sted, nærmer sig, interviewes og omtales de to kandidater. De erklærer begge, at foreningen hidtil har forsømt det pædagogiske til fordel for løn- og tjenstlige forhold. Martin Rømer mener, at foreningen skal komme med konkrete forslag til, hvorledes skolens fremtid skal planlægges, medens Holden Schmidt mener, der bør iværksettes forsøg, fx Information 3.11.

Martin Rømer vælges til ny formand med 145 stemmer, medens Holden Schmidt får 106, fx Politiken 5.11. Den ny formand erklærer i følge samme avis, at han vil samarbejde med forældrene og foreningen Skole og Samfund, at DLF går ind for en udvidelse af elevernes timetal, både som led i en fagforeningspolitik og for, at eleverne skal lære mere, og at han nok vil skærpe foreningens profil, men han vil altid sikre sig rygdækning. – Både undervisningsministeriet og Kommunernes Landsforening kan spekulere i en uenighed i forenin-

gen. Jens Nygaard vælges til ny formand i lærerforeningen i Århus, og Martin Rømer får et par boksehandsker i afskedsgave, Århus Stiftstidende 17.12. Frederiksborg Amts Avis hævder 9.12., at hundredvis af lærere har meldt sig ud af DLF p.g.a. den ny fagpolitiske kurs.

DLF udtaler sig i forskellige sammenhænge. Foreningen vil i følge Aktuelt 21.7. ikke gå med til at omlægge indskolingen, således at undervisningen i børnehaveklassen og 1. og 2. klasse integreres, hvis der ikke samtidig sker forbedringer i form af indførelse af nye læremidler og et andet indhold. I følge Horsens Folkeblad 12.8. protesterer DLF mod, at der spares på vikarer, således børnene sendes hjem i nogle kommuner. Århus Stiftstidende oplyser 10.9., at DLF går ind for heldags-skole, og det store problem er lærernes efteruddannelse. DLF er aktiv ved demonstrationerne mod raketter i november, Jyllandsposten 21.11., – i Aalborg vil nogle lærere imidlertid ikke med, se i øvrigt s. 76.

I marts udsender UM et normeringscirkulære, der giver kommunerne mulighed for at nedlægge tjenestemandsstillinger. Dette cirkulære fremkalder ret kraftige protester fra lærere over hele landet, – lærerne er vrede fx Viborg Stifts Folkeblad 26.3., der holdes møder i en række byer, fx Jydske Tidende Kolding Avis 24.3., og Folketinget udsættes for brevstorm, fx Jyllandsposten 27.3. Jyllandsposten oplyser den 28.4., at enighed er opnået mellem ministeriet, Kommunernes Landsforening og DLF. En stilling kan nedlægges, hvis årsagen er det faldende børnetal, og der skal forhandles lokalt derom. Martin Rømer karakteriserer imidlertid forliget som en våbenhvile, og der skal forhandles påny i august.

Og så er der dannet en ny lærerforening af homoseksuelle, der kalder sig bøsse-lesbisk lærerforening, og som ønsker, at DLF tager deres arbejdsproblemer alvorligt, fx Berlingske Tidende 12.3. og Land og Folk 13.3.



### Ungdomsuddannelserne

De store årgange, de talrige unge, fordeler sig mellem uddannelserne, arbejdsløshed og nogen beskæftigelse. I juli 83 udgår meddelelse til alle dem, der har søgt ind på videregående uddannelser, og flere bliver ligesom tidligere år afvist, i følge Information er der tale om 6000, i følge Politiken om 10.000 og i følge Weekend-avisen om hver tredje, 19.7. og 1.8. I januar udsender UM en fortegnelse til 135.000 skoleelever om, hvilke uddannelser unge kan vælge imellem. Fortegnelsen kritiseres stærkt, fordi den indeholder uddannelser, der endnu ikke eksisterer: en uddannelse inden for ældreomsorg og en industriel grunduddannelse, fx Land og Folk 10.1. Både LO og DA tager afstand fra fortegnelsen, og en skolevejleder udtaler, at den er både vildledende og ugennemført. Jyllandsposten oplyser 12.2., at 70.000 unge i denne måned skal tage stilling til, hvilken videregående uddannelse de skal vælge. Aktuelt oplyser 18.2., at fire ud af ti unge ikke får nogen uddannelse.

Spørgsmålet om, hvor mange unge, der rammes af ledighed er uklart. I følge Weekend-Avisen 30.1. er der tale om 75.000 under 25 år. Men Fredericia Dagblad oplyser i februar, at det i alt er 201.000 unge, der på en eller anden måde rammes af ledighed i løbet af et år. Spørgsmålet om ungdomsgaranti eller jobskabelse diskuteres. Ordningen skal godkendes af EF, den skal etableres i samarbejde med virksomheder, og der er angst for konkurrenceforvridning. Ordningen diskuteres også i forbindelse med valget i januar 84. Regeringen vil starte en kampagne mod ledighed og regner med 10.000 nye pladser, fx Børsen 16.9. og Morgenposten 8.1.

Ungdomsskolen har stor søgning i næsten alle kommuner, fx i Odder, Århus Stiftstidende 2.6., i Sorø, Sjællands Tidende Slagelse 21.6. Der indføres nye fag, fx EDB i Askov, Vestkysten 21.10., og ungdomsskolens 40 års jubilæum fejres i mange kommuner, fx i Næstved, Næstved Tidende 4.10. og i Ringkøbing,

Vestkysten 31.10.

Der synes at være stor søgning til, men også mange problemer i forbindelse med 10. klasse. Undervisningen skal lægges om i Rødding og i Haderslev, Vestkysten 9.6. og 16.6., der hævdes at være elevflugt fra 10. klasse i Lunderskov, Kolding Folkeblad 7.1.; der skal indføres en mere meningsfyldt undervisning i 10. klasse i Sønderborg, Jyske Tidende Sønderborg 4.1., 10. klasse i Esbjerg skal gøres til A-klasse, Vestkysten 21.2., og i Vestkysten rejstes 17.4. spørgsmålet, om 10. klasse er et hvilehjem for ugidelige unge.

Og så rapporterer mange aviser, at de unges situation søges afhjulpnet ved møder om uddannelse og erhvervsvejledning, fx i Nakskov, Folketidende 10.1., og i Ballerup, Frederiksborg Amts Avis 20.1.

### Gymnasiet

UM bebudede i foråret 83, at statsgymnasierne nok skulle overdrages til amterne, se Årbog for Dansk Skolehistorie 1983. Denne debat fortsætter i skoleåret 83/84. UM erklærer i følge Politiken 9.9., at ministeriet må sikre sig, at amterne efter en eventuel overdragelse, ikke nedlægger tidligere gymnasier. Der er på dette tidspunkt politisk uenighed om planen og desuden faglig modstand. UM hævder, at hvis gymnasierne overføres, må ministeriet sikre gymnasiets nuværende niveau. Det vil blive fastholdt gennem den faglig-centrale styring af de eksisterende fagkonsulenter. Amterne skal ikke kunne udpege deres egne. Der er på dette tidspunkt 42 statsgymnasier, 87 amtsgymnasier og 15 private, fx Berlingske Tidende 28.9. og 26.10. og Land og Folk 28.9. Alle gymnasier skal i følge planen således for fremtiden administreres af amterne, og derved vil det besværlige mellemregnskab mellem ministerium og amt kunne undgås. Herlev skal dog som forsøgsgymnasium fortsat være statsgymnasium, – eller måske nedlægges, da forsøgsaktivitet ikke omtales i lovforslaget, fx Politiken 3.10. og 6.12., og Jyllandsposten 20.11. Poli-

ken hævder 6.12., at Herlev Gymnasium vil miste sin forsøgsstatus, og Demokraten Weekend mener, at UM overvejer at nedlægge dette gymnasium som en del af sit eget private ideologiske felttog, 16.12. Eleverne demonstrerer i mange byer mod amtsovertagelsen, fx Jyllandsposten 30.3., og i april demonstrerer gymnasieeleverne sammen med folkeskoleelever mod amternes overtagelse, fx Aktuelt 5.4. Lovforslaget blev vedtaget 30.5.84.

Spørgsmålet om, hvor mange elever der skal være i en gymnasieklasse, diskuteres også i dette skoleår. Kristeligt Dagblad oplyser 3.8., at UM er imod, at der bygges flere gymnasier. Land og Folk oplyser 5.8., at elevorganisationerne mener, der er brug for 37, og Information hævder samme dag, at mange gymnasier er overbelagte, hvis ikke den nuværende overbelægning skal afhjælpes. Gymnasielærerne i hovedstadsområdet går i april til ministeriet for at få klassekvotienten i gymnasiet ned fra 27,4 til 24, Politiken 14.4. Enighed opnås imidlertid ikke, og lærerne truer med at depotere årskaraktererne, og demonstrationer forventes, fx Land og Folk og Berlingske Tidende 28.4. Information hævder, at med den høje klassekvotient vil der spares 100 lærerstillinger i hovedstadsområdet, og Politiken hævder samme dag, at ministeriet ikke er glad for løsningen.

Gymnasiets indhold diskuteres i mange sammenhænge. I Fyns Stiftstidende hævdes 3.8., at gymnasiet ikke er fulgt med tiden, i Land og Folk 28.9., at der må foretages et valg, hvorvidt gymnasiet skal være en grunduddannelse eller en eliteuddannelse. UM foreslår i følge fx Frederiksborg Amts Avis, at der i stedet for latin indføres en nordisk linje med nordisk mytologi i gymnasiet, 16.10., på flere gymnasier indføres EDB eller datalære, fx i Hjørring, 18.10. Vendsyssel Tidende, og på Himmelev Gymnasium, Roskilde Tidende 9.2. På alle gymnasier indføres EDB som grundkursus, Jyllandsposten 19.12. Og Kristeligt Dagblad oplyser 4.11., at UM har nedsat en

arbejdsgruppe, der skal drøfte de humanistiske fags stilling i gymnasiet.

Gennem hele skoleåret diskuteres, hvorvidt der bør indføres eksamen i religion. UM fremsætter et forslag om, at eksamen skal indføres om to år, og begrundelsen herfor er, at faget ikke længere er forkyndende men oplysende, fx Jydske Tidende Kolding Avis 4.4.

Eleverne får en del kommentarer. Information oplyser 16.6., at der går 70.000 i gymnasiet; Aktuelt oplyser, at efter 2 dødsulykker blandt gymnasieelever vil UM undersøge omfanget af drikkeriet i gymnasiet. Aktuelt oplyser 28.11., at hver 5. gymnasieelev falder fra, og Jyllandsposten oplyser 4.2., at hver 4. falder fra, og endelig hævder Berlingske Tidende 29.12., at gymnasieelever også kan være skoletrætte. I Frederiksborg Amts Avis 19.2. oplyses, at en undersøgelse viser, at gymnasieelevers læsehastighed varierer meget stærkt.

UM fremsætter i følge Land og Folk 9.3. et lovforslag, der medfører, at kun de gymnasie-lærere, der har ansættelse i gymnasiet, vil kunne tage pædagogikum. Der er i følge Information 19.2. flertal i Folketinget for forslaget, og besparelserne skal, hævder de radikale, bruges til beskæftigelsesforanstaltninger for humanister. Forslaget vedtages 29.5.84.

#### Erhvervsuddannelserne

UM har i flere sammenhænge udtalt, at han er modstander af lodtrækning til optagelse på erhvervsuddannelserne, og han udtaler fx i følge BT 20.7., at han finder det naturligt, at chefens søn har forsteret til uddannelse. I januar udsendes et cirkulære, i følge hvilket 20 % af pladserne på efg skal forbeholdes unge, der har tilknytning til faget, har skaffet sig en praktikplads eller har familiemæssige forbindelser. Og UM tilføjer i en pressemeddelelse til cirkulæret, at det er helt urimeligt, at studenter optages på basisåret, fx Information 19.1.84. Cirkulæret udløser kraftige reaktioner og LLO, og GL, DGS, LO tager afstand fra det, fx Aktuelt 24.1.

De tekniske skoler omtales relativt tit i aviserne, der er reportage fra teknisk skole i Ringsted, Dagbladet 29.6., fra Slagteriskolen i Roskilde i Berlingske Tidende 7.8., – med store billeder; fra åbningen af den tekniske skole i Herning og i Odense, Herning Folkeblad 11.8. og Fyns Stiftstidende 11.8., en ny skole for servicefag er åbnet i Nakskov, Folketidende 6.10., og Gladsaxe tekniske skole skal udvides, Politiken 1.11. I følge Kristeligt Dagblad sender UM et brev til de tekniske skoler og pålægger dem at påbegynde skoleåret 11.8. og ikke 1.8., – derved skal timer spares, fx Information 9.7. Dansk Teknisk Lærerforening og LLO protesterer, fx Land og Folk 28.7. I december oplyses, at der skal spares 154 mill. på landets tekniske skoler og Dansk Teknisk Lærerforening er bekymret, fx Jyllandsposten 28.12. I Kristeligt Dagblad og Land og Folk 23. og 3.9. hævdes, at der er uklarhed omkring UMs planer med efg og de tekniske skoler; der skal spares ¼ milliard i 85 og næsten ½ milliard i 87.

Nye erhvervsuddannelser overvejes, fx overvejes det at oprette en uddannelse inden for landbrug i Tønder, Vestkysten 5.7. Information oplyser 4.8., at der skal oprettes en ny faglig uddannelse for data-mekanikere; Aktuelt oplyser 26.8., at UM planlægger en uddannelse inden for social og sundhedsområdet, – der nok vil være anderledes end de andre og således i strid med efg-loven. I følge samme avis 23.11. kræver SID efg inden for specialarbejderuddannelserne, og avisen mener, at dette vil føre til stridigheder inden for fagbevægelsen om den faglige struktur. En ny specialuddannelse inden for EDB oprettes på håndværkerskolen i Sønderborg, Jydske Tidende Sønderborg 30.12. Og Fredericia, Midelfart – og andre tekniske skoler skal have forsøg med industriel grunduddannelse, Midelfart Bladet 29.3.

Der er stadig stor tilgang til disse uddannelser, ca. 50.000 søgte ind i efteråret 83, og søgningen til efteråret 84 er 48.000, Information

10.1. Mange gennemfører imidlertid ikke, i følge Land og Folk gennemfører kun 61 af hver 100. En af flaskehalsene er praktikpladsmangelen. Ca. 50.000 søgte plads i efteråret 83, og af disse havde 9000 ventet fra efteråret 82, fx Aktuelt 8.7. Praktikpladsmangelen er et problem over hele landet, i følge Politiken 2.11 afholder DA møder for at hverve pladser, og LO udsender busser. Berlingske Tidende 16.1. oplyser, at der nu er godkendt 34.000 praktikpladser, flere end nogensinde. Land og Folk 10.1. hævder, at i følge LLO mangler 10.000 stadig plads, og Morgenposten Fyn oplyser 8.1., at UM har planer om at skaffe yderligere 10.000 pladser, hvilket fra forskellig side hævdes at være valgpropaganda. Politiken oplyser 8.3., at de store offentlige tilskud ikke har givet flere pladser. DA kører en annonsekampagne under mottoet »giv plads til ...«, der i følge Vestkysten 27.4. heller ikke giver resultater. Og problemet drøftes i en række aviser, fx Information 14.3. og Århus Stiftstidende 27.4.

Pigerne har særlige problemer inden for erhvervsuddannelserne. I følge Information 23.7. er der indført kønskvotering til efg i Storstrøms amt. De mange uddannelser inden for social- og sundhedsområdet til plejeassistent bliver et tilløbsstykke, hvad nok skyldes, at der er mangel på pige-uddannelser, Jyllandsposten 28.1. Piger søger ind på teknisk skole i Holbæk blandt »mandefagene«, Kalundborg Folkeblad 7.3., og en søfartsskole for piger oprettes på forsøgsbasis i Aabenraa, Vestkysten 19. og 31.3.

### Voksenundervisning

Der meldes om stor søgning til voksenundervisningen overalt i landet, fx i Helsingør, Helsingør Dagblad 7.6., og 2.8. i Gram, Jydske Tidende Kolding Avis 25.6., og i Ringkøbing, Vestkysten 24.8. Jydske Tidende Kolding Avis bemærker den 10.8., at afgiften ikke synes at »stramme«. I Holstebro kan, i henhold til Holstebro Dagblad 9.11., ledige op til 25 år mod-

tage undervisning på ungdomsskolen; en 11. klasse skal etableres i Humlebæk, Frederiksborg Amts Avis 22.11., og i følge Vestkysten har Varde fået en ny voksenskole i det nyindviede kursuscenter 31.3. Nye fag indføres, der skal undervises i dansk på Vestfyn, Middelfart Venstreblad 8.12. og i informatik på enkeltfagskurserne i Esbjerg, Vestkysten 23.12. Og så er der utilfredshed med undervisningen på enkeltfagskurserne i Århus. En rapport viser, at kurserne er dårlige, Århus Århus Stiftstidende 31.3.

Fredericia Dagblad oplyser den 14.11., at aften- og ungdomsskolelærerne ønsker en ny styrelseslov. UM mener imidlertid, at disse lærere klynker for meget. Politiken oplyser 13.12., at deres lønudvikling har været ringe.

Kristeligt Dagblad oplyser 5.4., at Det Radikale Venstre ønsker flere penge til voksenundervisning og folkeoplysning, og partiet fremlægger derfor et 10-punktsprogram i folketinget for dette områdes udvikling. Dette program vedtages af folketinget 30.5.84.

Dette områdes undervisning synes at ændres i disse år. Der planlægges en dagskole for unge i Viborg, Viborg Stifts Folkeblad. I Kristeligt Dagblad 18.11. sammenlignes enkeltfagskurserne med gamle dages højskole. Vestegnen oplyser 20.12., at der er forsøg i gang i Københavns amt med undervisning for voksne, og i Århus foregår halvdelen af voksenundervisningen i dagtimerne. Det overvejes, om denne undervisning ikke kan foregå på de folkeskoler, der skal nedlægges, Århus Stiftstidende 11.4.

### Højskolerne

Der er stor søgning til højskolerne i dette år, Sjællands Tidende Slagelse 19.9. Og flere højskoler overvejes oprettet fx en miljøhøjskole i Nordjylland, Aktuelt 28.6., en udviklingshøjskole i Kolding, Kolding Folkeblad 12.7., en folkehøjskole er startet på Langeland, Fyns Stiftstidende 2.11.; der er planer om at oprette en ø-højskole på Fejø, – især for arbejdsløse og

en fremtidshøjskole ved Korsør, henholdsvis Jyllandsposten 23.1. og Sjællands Tidende Slagelse 30.1.; en idrætshøjskole søges oprettet i Brønderslev, Jyllandsposten 16.3. I følge Frederikshavn avis 24.4. har skolen 1,1 mill., men mangler 400.000 for at komme igang.

Politiken oplyser 26.7., at arbejdsløse alligevel kan få statstøtte til højskoleophold, den af UM vedtagne beslutning er ændret. Men tilskuddene til højskolerne er beskåret, Amtsavisen 15.10. Bekendtgørelse om støtte til elever på folkehøjskoler etc. er udsendt pr. 28.6.84.

Et forslag om daghøjskoler vil blive fremsat i folketinget, og Jytte Andersen fra Socialdemokratiet erklærer, at det ikke må spares ihjel, fx Aktuelt 31.10. og Demokraten Weekend 9.12. i følge Land og Folk 8.3. fremsættes det i marts; men i april oplyser samme avis, at forslaget ikke bliver vedtaget i denne samling, fordi denne skoleforms forhold til folkeskolen og de eksisterende højskoler ikke er afklaret.

### Læreruddannelsen

Der var svigtende tilgang til alle landets seminarier i sommeren 83, bortset fra Esbjerg, der havde stor søgning, fx Aalborg Stiftstidende 2.7. og Aktuelt 5.7. Jyllandsposten oplyser 2.8., at der stadig er mange pladser på seminarierne, og holdstørrelsen diskuteres i Land og Folk 18.8. I følge forslaget til finanslov skal 10 % af lærerstillingerne nedlægges, og den svigtende tilgang medfører, at 6 af de små seminarier er truet, Berlingske Tidende 17.11., men kun to besluttet nedlagt, nemlig Ranum og Tønder, Aktuelt samme dag. Tønder har imidlertid haft en reklamekampagne igang for at hverve studerende og er samtidig flyttet tilbage til sine gamle bygninger. Efter nogle måneder besluttes, at seminariet til trods for de lave ansøgertal i efteråret 83, ikke nedlægges. I stedet skal der dispenseres vedr. undervisningen, således at de forskellige årgange samlæses. En trediedel af lærerne skal afskediges, fx Kristeligt Dagblad 6.4., og samtidig søger sta-

ten at sælge seminariets øvelsesskole til kommunen, Vestkysten 7.3.

Ranum protesterer også kraftigt mod nedlæggelsen. Det hævdes fx i Aalborg Stiftstidende 16.11., at byen vil miste 50 % af sin omsætning, og Vendsyssel Tidende karakteriserer planen som egnsafvikling 22.11. I marts og april er der talrige indlæg i egnens aviser for seminariets bevarelse, fx Løgstør Avis 7. og 8.3. og Aalborg Stiftstidende 9.3. Ministeren fastholder imidlertid sin beslutning, lærerseminariet i Ranum skal nedlægges, og det socialpædagogiske seminarium i Aalborg skal

flyttes ud, – dog hævdes fra flere sider, at der i Ranum ikke findes praktikpladser for de studerende fra dette seminarium. Poul Bjerre skriver i en kronik i Politiken, 26.4., at det er et levn fra det gamle industrisamfunds model at tømme områderne for kultur og institutioner.

Og på nogle af de stadig eksisterende seminarier indføres nye fag og uddannelser, Vestkysten oplyser 17.6., at den alternative læreruddannelse i Haderslev er en succes, og Esbjerg seminarium opretter kursus i voksenpædagogik, Vestkysten 11.1.